

Tulevaisuuden Voima Jyväskylä ja Jyväskylän Maan ystävät 8.6.2005
Lausunto Keljonlahden voimalaitoshankkeen
ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Lisätietoja: Lauri Myllyvirta, 050 362 5981 (ilmasto- ja energia-asiat)
Carita Lindstedt, 040 738 9690 (turpeentuotannon vaikutukset luontoon)

Katsomme, että YVA-selostuksessa hankkeen vaikutukset ilmastomuutokseen ja luontoon on arvioitu puutteellisesti; arvio hankkeen yhteensopivuudesta kestävästä kehityksestä ja ilmastotavoitteiden kanssa on puutteellinen ja harhaanjohtava; eikä YVA-selostuksessa ole esitetty, miten hanke täyttää ympäristönsuojelulain vaatimukset ympäristön huomioimisesta polttoainevalinnoissa ja parhaan käytökelpoisen tekniikan käyttämisestä.

Turpeentuotannon päästöt huomioitava

Jyväskylän Energian YVA-selostuksessa esitetty arvio hankkeen vaikutuksista ilmastoon on puutteellinen erityisesti turpeen energiakäytön osalta. Hankkeen ympäristövaikutuksiin tulee sisällyttää turpeen tuotannon päästöt, jolloin voimalahankkeen ilmastopäästöt ovat turpeen osalta noin 1,5-kertaiset YVA-selostuksessa esitettyyn nähden.

Turpeentuotannon vaikutukset maakunnan luontoon arvioitava

Hanke noin kolminkertaistaisi turpeen käytön Jyväskylässä ja uusia tuotantoalueita jouduttaisiin ottamaan käyttöön. Turpeentuotannossa suon kyky ylläpitää luonnon monimuotoisuutta sekä mahdollisuudet suon virkistyskäyttöön tuhoaan jopa vuosisadoiksi tai pysyvästi. Turpeentuotanto on merkittävä vesistöjen kuormittaja. Turpeentuotannon lisäämisen vaikutukset maakunnan luontoon on kuitenkin sivuutettu YVA-selostuksessa täysin, vaikka vaikutuksista työllisyyteen ja talouteen kyllä puhutaan.

Ympäristö huomioitava polttoainevalinnoissa

Ympäristönsuojelulaki edellyttää, että ympäristölupaa edellyttävissä hankkeissa noudatetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita toimia, kuten polttoainevalintoja. Ilmastomuutoksen kannalta turve on todennäköisesti haitallisimmin Suomessa käytettävistä polttoaineista, puu taas ylivoimaisesti paras (kuvio 1). YVA-selostuksessa tulee mainita, että turve luokitellaan kansainvälisesti uusiutumattomaksi polttoaineeksi. Selostuksessa ei ole esitetty perusteita turpeen korkealle osuudelle voimalassa.

Esteitä uusiutuvien polttoaineiden käytön runsaalle lisäämiselle Jyväskylässä ei ole.

Esimerkiksi Itä-Suomen alueella Electrowatt-Ekono arvioi uusiutuvien biopolttoaineiden potentiaaliksi 36 TWh. Tästä voidaan arvioida potentiaaliksi noin 8 TWh 150 km:n säteellä Jyväskylästä, mikäli potentiaali pinta-alayksikköä kohden on sama.

Hanke vaikeuttaisi ilmastotavoitteiden ja kestävästä kehityksestä saavuttamista Suomi on sitoutunut kansainvälisesti ilmastomuutoksen torjumiseen ilmastomuutoksen puitesopimuksessa sekä Kioton pöytäkirjassa. Ympäristönsuojelulain tavoitteeksi mainitaan erikseen ilmastomuutoksen torjuminen. Jyväskylän kaupunki on ottanut oman ilmastostrategiansa valmistelussa lähtökohdaksi, että Kioton pöytäkirjan mukainen tavoite olisi pitää päästöt vuonna 2010 Jyväskylässä vuoden 1990 tasolla. Kauppa- ja teollisuusministeriön vuoden 1999 Uusiutuvan energian edistämishjelmassa on tavoitteena uusiutuvan biomassan käytön kaksinkertaistaminen vuoteen 2025 mennessä, siis voimalan käyttöaikana.

Jyväskylän Energian voimalahanke on ristiriidassa näiden tavoitteiden kanssa, mikä tulee todeta YVA-selostuksessa. Hanke nostaisi kasvihuonekaasujen päästöt henkeä kohti Jyväskylässä yli kaksinkertaisiksi verrattuna vuoden 1990 päästöihin. Lisäksi hanke on ilmeisessä ristiriidassa Rion julistuksen ja muiden kestävästä kehityksestä määritelmien kanssa perustuessaan uusiutumattomien luonnonvarojen ja ympäristölle haitallisten tuotantotapojen käyttöön sekä energiankulutuksen hallitsemattomaan kasvuun. YVA-selostuksessa päästöjen kasvua voimalahankkeen toteutuessa perustellaan suuremmalla sähköntuotannolla. Voimalavaihtoehdon päästöt ovat kuitenkin kaksinkertaiset ilmastostrategiatyöryhmän arvioon verrattuna, vaikka sähkön tuonnin vaikutus Suomen päästöihin huomioidaan (kuvio 2).

Tekniikan oltava ajan tasalla

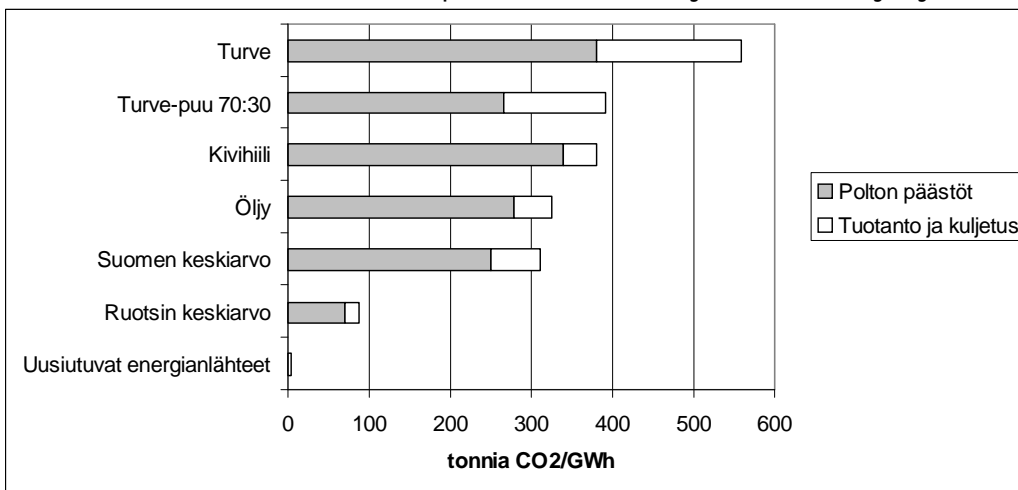
Ympäristönsuojelulaki edellyttää, että ympäristölupaa edellyttävissä hankkeissa käytetään ympäristön kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. YVA-selostuksessa keskitytään ainoastaan piipunpääteknikkaan, vaikka itse prosessi on paljon tärkeämpi ympäristövaikutusten kannalta. Voimalan tekniikalta tulee edellyttää mahdollisimman korkeaa hyötysuhdetta, korkeaa sähkön ja lämmön suhdetta eli rakennusastetta sekä mahdollisuutta kasvattaa uusiutuvien polttoaineiden osuus lähelle sataa prosenttia.

Korkea hyötysuhde vähentää useimpia voimalaan liittyviä ongelmia, kuten polttoaineenkulutusta ja kuljetuksia, vesistöön joutuvan lauhdeveden määrää sekä ilmansaaste- ja kasvihuonekaasupäästöjä. Korkea sähkö-lämpösuhde vähentää energiaa tuhlaavaa lauhdetuotantoa ja lisää yhteistuotantosähkön tuotantoa EU:n ja Suomen energiapolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Kaikilla kolmella kriteerillä arvioituna ympäristönäkökulmasta ylivoimainen tekniikka on biomassan kaasutuskombivoimala (BIGCC). Suunnitelmat biomassan kaasutustekniikan käytöstä nykyisessä Rauhalahden voimalassa ovat jo olemassa. BIGCC-tekniikkaan perustuva voimalahanke olisi oikeutettu Kauppa- ja teollisuusministeriön 40 %:n uusiutuvan energian investointitukeen. Näin ollen BIGCC-tekniikkaa on pidettävä käyttökelpoisena tekniikkana ympäristönsuojelulain tarkoittamassa mielessä.

Lämmön talteenotto savukaasuista parantaa voimalan hyötysuhdetta oleellisesti. Näin saavutettu energiantuotannon lisäys ei aiheuta juuri mitään haitallisia ympäristövaikutuksia. Mahdolliselta uudelta voimalalta on edellytettävä lämmöntalteenottopesurin asentamista.

Kuvio 1: Eri kaukolämmön polttoaineiden ja tuotantojärjestelmien päästöt

Kuvio 2: Voimalavaihtoehdon vaikutus ilmastopäästöihin Jyväskylässä vuonna 2010. Sähkön tuonnin vaikutus on huomioitu olettamalla, että voimalassa tuotettu sähkö korvaa hiililauhteen käyttöä muualla Suomessa. Kuviossa on esitetty vertailun vuoksi Jyväskylän kaupungin ilmastostrategiaa valmistelevan työryhmän arvio, Suomen Kioto-tavoite sekä päästötasot, joita vaarallisen ilmastomuutoksen torjuminen edellyttää teollisuusmailta vuosina 2020 ja 2050. Suomi on hyväksynyt viimeksimainitut tavoitteet Eurooppa-neuvostossa.

